

Sygn. I C 378/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Anna Cybulska
Protokolant:	Dorota Twardowska

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2013 roku w Lublinie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko (...)Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Ł.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ł.na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnejz siedzibą w Ł.kwotę 278.434,19 zł (dwieście siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta trzydzieści cztery złote 19/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2012 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ł.na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnejz siedzibą w Ł.kwotę 21.139,00 zł (dwadzieścia jeden tysięcy sto trzydzieści dziewięć złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt ***IC 378/13***

UZASADNIENIE

Pozwem w postępowaniu nakazowym dnia 24 września 2012 roku(data pozwu i data nadania w urzędzie pocztowym) skierowanym przeciwko (...)Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Ł.powód (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w Ł.wniosła o wydanie przeciwko pozwanemu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie w nim, aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 278.434,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych

W przypadku przekazania sprawy do postępowania zwykłego, w szczególności na skutek wniesienia przez pozwanego zarzutów od nakazu zapłaty, powódka wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy (petitum pozwu , k. 2-3).

W uzasadnieniu pozwu, powodowa Spółka wskazała, że niniejszym pozwem dochodzi roszczeń wynikających z następujących umów:

1. umowy z dnia 1 grudnia 2011 roku o współpracy w zakresie zarządzania płynnością zawartej pomiędzy powódką a (...)sp. z o.o

2. umowy z dnia 28 kwietnia 2011 roku o współpracy w zakresie zarządzania płynnością zawartej pomiędzy powódką a (...) S.A z siedzibą w S.

3. umowy z dnia 9 marca 2011 roku zawartej pomiędzy powódką a (...). z o.o z siedzibą w W. o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i poręczeń

Z uwagi na fakt , że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań pozew stał się konieczny.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 października 2012 roku, w sprawie o sygnaturze X GNC 1310/1, Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy orzekł, że pozwany (...)Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w L., w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłaty powinien zapłacić powodowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł.kwotę 278.434,19 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 24 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.481 złotych tytułem zwrotu kosztów sadowych i kwotę 7.217 złotych kosztów zastępstwa procesowego albo wnieść w tymże terminie sprzeciw (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 378).

Pozwany (...)Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w L.w dniu 16 listopada 2012 roku(data sprzeciwu i nadania w urzędzie pocztowym) wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Łodzi i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Lublinie Wydziału Gospodarczego, nadto wniósł o oddalenie powództwa w całości ze względu na brak legitymacji czynnej powódki do dochodzenia roszczeń oraz o zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany nie zakwestionował wysokości dochodzonych należności, lecz podniósł, że wszystkie objęte pozew zobowiązania powstały w okresie obowiązywania przepisu art. 53. ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej w brzmieniu od dnia 22 grudnia 2010r. lub, następnie w okresie obowiązywania ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej. W tej sytuacji czynność prawna mającą na celu zmianę wierzyciela pozwanego mogła nastąpić jedynie po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Ponieważ zgoda taka nie została udzielona wobec tego uznać należy umowy, na które powołuje się powódka i w oparciu, o które dochodzi roszczeń za czynności mające na celu obejście prawa, które zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 58 § 1 k.c sa nieważne. Powódka nie ma legitymacji czynnej do dochodzenia roszczeń (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 355-357).

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sadowi Okręgowemu (k.383).

Stan faktyczny:

W dniu 1 sierpnia 2011 roku pozwany zawarł z (...)Sp. z o.o z siedzibą w W.umowę o dostawę wyrobów medycznych (umowa k. 366). W dniu 1 grudnia 2011 roku spółka (...)zawarła z powodem umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością, na mocy której powódka poręczyła istniejące i wymagalne jak również przyszłe zobowiązania szpitala w tym również wobec pozwanego szpitala. Spółka (...)zobowiązała się do przekazywania powódce zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, na który je wystawiono, nie później niż do 10-go następnego miesiąca w wypadku nie wywiązania się pozwanego szpitala z zobowiązań względem dostawcy. W terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia od dostawcy o braku uregulowania zobowiązań, powódka zobowiązała się do zapłaty na rzecz dostawcy poręczonego zobowiązania powiększonego o należne odsetki od dnia wymagalności zobowiązań szpitala do dnia zapłaty (vide § 1 ust. 3, 4, 6, §3 ust. 1 i 2 umowy k.29-34). O zawarciu umowy poręczenia zobowiązań szpitala pozwany został powiadomiony (k. 55,67). W wykonaniu w/w zobowiązania powodowa spółka przekazała spółce (...)zestawienie faktur poręczonych i 27 kwietnia, 30 maja, 28 czerwca, 30 lipca 2012 roku zapłaciła dostawcy odpowiednio kwoty: 45.770,40zł, 41.364zł, 66.417,30zł, 60.372zł z tytułu należności głównych powiększonych o odsetki i pomniejszonych o należną powódce prowizje. Powódka informowała szpital o dokonanych zapłatach i wzywała pozwanego do zapłaty na swoją rzecz uiszczonych należności (zestawienie faktur poręczonych k.49-54, 56-66, wyliczenie płatności za należność główna i odsetki k.68,110, 143,

197-198 , informacja skierowana do pozwanego o spłacie zobowiązań k. 69-75,111-116, 144-151, 199- 206, faktury k.76-109,117-142, 152-196,207-253).

W dniu 5 sierpnia 2011 roku pozwany szpital zawarł ze spółką Akcyjną (...) S.A umowę o dostawę produktów leczniczych (umowa k.371-372). W dniu 28 kwietnia 2011 roku powodowa spółka zawarła z (...) S.A. umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnościami i na mocy tej umowy poręczyła istniejące i wymagalne jak również przyszłe zobowiązania w tym zobowiązania pozwanego szpitala. Poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Spółka (...) zobowiązała się do przekazywania powodce zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu. W wypadku gdyby zobowiązany do zapłaty nie wywiązał się ze swojego zobowiązania, strony ustaliły, że datą zawiadomienia powodki o tym fakcie jest ostatni dzień miesiąca, w którym upłynął termin wymagalności zobowiązania i że w terminie 60 dni od daty otrzymania tego zawiadomienia powodka zapłaci na rzecz dostawcy poręczone zobowiązanie powiększone o odsetki ustawowe naliczone od daty wymagalności zobowiązania do daty zapłaty (§1 ust. 3-4 i §3 ust. 2 umowy k.254-258). O zawarciu umowy pozwany szpital został poinformowany.

Z uwagi na fakt, że pozwany szpital nie uregulował swoich zobowiązań wobec spółki (...) powodka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z w/w umowy spłaciła za pozwanego w dniu 29 lutego, 28 marca 2012 roku odpowiednio kwoty: 4891,11zł i 6.233,63zł z tytułu należności głównej powiększonej o odsetki i pomniejszonej o należną powodce prowizję. O fakcie zapłaty powodka poinformowała pozwany szpital wzywając jednocześnie do dobrowolnej zapłaty powodce uiszczonych przez nią należności(informacje o fakturach objętych poręczeniem k.269-279, wyliczenie płatności k.271, 287 , informacje skierowane przez powodkę do pozwanego o spłacie zobowiązań k.272-276,288-292, faktury (...)).

W dniu 25 stycznia 2012r. pozwany szpital zawarł z (...) spółkę z o.o z siedzibą w W. umowę gwarancyjną obsługi serwisowej (k. 373-375). W dniu 9 marca 2011 roku powodowa spółka zawarła z (...) sp.z o.o umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń. Na mocy tej umowy powodka poręczyła istniejące i wymagalne zobowiązania jak również przyszłe zobowiązania podmiotów wymienionych w umowie (załączniku) w tym zobowiązania pozwanego szpitala. Zgodnie z zapisami w tej umowie spółka (...) zobowiązała się do przekazywania powodce faktur VAT w terminie 14 dni od ich wystawienia, a w wypadku braku ich uregulowania przez zobowiązanego do zapłaty strony ustaliły, że data zawiadomienia powodki o konieczności spłaty poręczonego zobowiązania jest ostatni dzień miesiąca w którym upłynął termin wymagalności poręczonego zobowiązania i że w terminie 26 dni od dnia otrzymania zawiadomienia powodka dokona zapłaty poręczonego zobowiązania(§1 ust.4-5,7, §3 ust.1-2 umowy zmienionej aneksami k.305-317). Pozwany szpital nie uregulował swoich zobowiązań względem (...) wobec czego powodka w wykonaniu swojego zobowiązania w dniu 27 czerwca, 28 czerwca 2012r spłaciła odpowiednio kwoty: 23.549,01zł i 12.462,49zł. Jednocześnie w tych samych dniach powodka zawiadomiła pozwanego o dokonanej zapłacie i wezwała szpital do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez powodkę pozwany szpital został również poinformowany przez (...) (wyliczenie płatności k.318, informacja o spłacie zobowiązań skierowana przez powodowa spółkę do pozwanego k. 319,333-335 informacja o spłacie skierowana do pozwanego przez (...) k.322-325, 336-338, wezwanie powodki do zapłaty skierowane do pozwanego z dnia k.342-353, faktury k.325-329,339).

Powyższy stan faktyczny był w zasadzie niesporny między stronami i został ustalony na podstawie przedłożonych dokumentów i twierdzeń samych stron. Odnosząc się do dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, należy wskazać, iż żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń, co do ich prawdziwości. Sąd z urzędu nie dostrzegł również jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania ich mocy dowodowej. Stąd też, ta kategoria dowodów została obdarzona w całości walorem wiarygodności. Spór w niniejszej sprawie dotyczył natury prawnej i ważności zawartych między powodką a dostawcami umów. Odniesienie się do tej kwestii omówione zostanie w dalszej części uzasadnienia.

Stan prawny:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Niniejszym pozwem powódka domagała się zapłaty uiszczonych przez siebie kwot i naliczonych za zwłokę odsetek tj.

-45.770,40zł należności głównej i 4.015,75zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-41.364zł należności głównej i 3.215,49zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-66.417,30zł należności głównej i 4.558,51zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-60.372zł należności głównej i 3.417,05zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-4.891,11zł należności głównej i 491,94zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-6.233,63zł należności głównej i 551,25zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-23.549,01zł należności głównej i 738,09 zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r

-12.462,49zł należności głównej i 386,17zł z tytułu odsetek należnych powódce wyliczonych na dzień 23 września 2012r.

Pozwany szpital nie kwestionował wysokości dochodzonych w pozwie kwot, nie wskazywał na uregulowanie przez siebie powyższych zobowiązań twierdził jedynie, że nadal pozostaje dłużnikiem pierwotnych wierzycieli a nie powódki. Zdaniem strony pozwanej wszystkie objęte pozwem zobowiązania powstały w okresie obowiązywania przepisu art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej w brzmieniu od dnia 22 grudnia 2010 roku lub w okresie obowiązywania ustawy z 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej. Wobec powyższego czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela pozwanego mogła nastąpić jedynie po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Zgoda taka nie została udzielona a zatem przedstawione w pozwie umowy w oparciu, o które zapłaty domaga się powódka sa czynnościami mającymi na celu obejście prawa a zatem w świetle art. 58§1 k.c sa nieważne. Wprawdzie ustawa statuuje zakaz dokonywania czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela a powódka dokonała z wierzycielami pozwanego tzw. umów o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń to efekt obu czynności dla szpitala jest tożsamy. Dla sprawy niniejszej istotne znaczenie ma okoliczność, że powódka, jako przedsiębiorca specjalizującą się w oferowaniu rozwiązań finansowych dla szpitali zdaje sobie sprawę z kondycji finansowej konkretnego szpitala, którego w wyniku zawartych umów czyni swoim dłużnikiem. Pozwany poddał w wątpliwość czy umowy, na które powołuje się powódka spełniają przesłanki ważności umowy przelewu, czy nie doszło do poręczenia pozornego służącego do obejścia prawa?

Przepis art.53 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U z 2007r. nr 14 poz. 89 z póź.zm.) i jej odpowiednik art.54 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011r. nr111, poz 654 ze zm.) zawiera regulacje dotyczące gospodarki FINANSOWEJ ALE RÓWNIEŻ DYSPOZYCJE UZYSKIWANIA ZGODY ORGANU TWORZĄCEGO na czynności mające na celu zmianę wierzyciela, przy czym we wskazanych okolicznościach przy braku takiej zgody zachodzi nieważność umowy z mocy prawa (art. 53 ust.6 ustawy o z.o.z i art. 54 o działalności leczniczej). Jak wynika z akt sprawy umowy poręczenia z „pierwotnymi wierzycielami” pozwanego szpitala zawarte zostały 1 grudnia 2011r, 28 kwietnia 2011r, 9 marca 2011r. czyli po wejściu w życie znowelizowanego przepisu art. 53 ust. 6 cyt. ustawy.

Zgodzić się należy ze stroną powodową, że chodzi w tym przepisie o konieczność pozyskania przez kierownika SP ZOZ zgody organu tworzącego na te czynności których stroną jest SP ZOZ lub dla których zawarcia niezbędne jest wyrażenie jego zgody, natomiast nie dotyczy czynności których stroną nie jest SP ZOZ i których skuteczność nie wymaga jego zgody. W szczególności chodzi o takie sytuacje wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art.518

§1 kc czy też cesje wierzytelności pomiędzy osobami trzecimi w sytuacji braku umownego zastrzeżenia określonego w umowie, pomiędzy SP ZOZ a cedentem

Umowa poręczenia i przelewu wierzytelności są dwiema odrębnymi konstrukcjami. Przy poręczeniu umowę zawiera poręczyciel z wierzycielem i do jej skuteczności nie jest wymagana zgoda dłużnika, **a jej możliwym skutkiem nie celem** jest wstąpienie przez poręczyciela w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art. 518 §1 pkt 1 kc. Osoba trzecia, która spłaca wierzyciela nabywa ex lege spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, jeżeli płaci cudzy dług za który jest odpowiedzialna osobiście. Powszechnie uznaje się że przepis ten swoim zakresem obejmuje poręczyciela. Odmienna i ograniczająca treść roszczeń poręczyciela interpretacja stanowiłaby naruszenie jego praw. Zastosowanie do instytucji poręczenia tylko kryterium „celu zmiany wierzyciela” i ograniczeń jakie wynikają z art. 53 ust.6 (i art. 54 ust.5) nie znajduje żadnego uzasadnienia. Umowa poręczenia nie zmierza do zmiany wierzyciela, lecz służyć ma zabezpieczeniu wierzytelności, wierzyciela pierwotnego”. W wypadku braku naruszenia przez dłużnika stosunku umownego poręczyciel nigdy nie nabędzie wierzytelności. Obowiązek zapłaty poręczonego zobowiązania aktualizuje się dopiero, gdy dłużnik uchybia terminowi płatności. Nie można podzielić toku rozumowania pozwanego, że dokonane przez powódkę umowy poręczenia służyły obejściu prawa bo powódka wiedziała o trudnościach finansowych szpitala i umowy zawarła tylko i wyłącznie w celu wstąpienia w miejsce pierwotnych wierzycieli. Takie rozumowanie prowadziłoby do sytuacji, że przed zawarciem każdej umowy poręczenia poręczający zmuszony byłby do oceny kondycji finansowej każdego dłużnika a tym samym ograniczeń, co do zawieranych umów poręczenia, co jest niedopuszczalne a w praktyce sprowadzałoby się do absurdu.

Umowy załączone do akt sprawy oparte są na instytucji poręczenia.

Strona pozwana poddała w wątpliwość te umowy pod kątem ich pozorności powołując przy tym uchwałę SN z dnia 21 kwietnia 2012r. III CZP 10/12. Poza powyższym nie przedstawiła żadnych dowodów zmierzających do ustalenia woli stron pod kątem treści art. 65§2 i art. 58§1kc w szczególności że wola ta była inna niż to wynika z zapisów umowy i inny był jej cel lub też, że pod tą czynnością kryła się inna czynność. Strona pozwana nie przedstawiła też żadnych innych argumentów, które usprawiedliwiłyby odmienną ocenę niż przedstawioną wyżej tzn., że celem była tylko zmiana wierzyciela a nie danie gwarancji zapłaty przez poręczyciela pierwotnemu wierzycielowi. Nie można w procesie kwestionować faktów opierając się jedynie na wątpliwościach i sugestiiach pozorności, pozornosc podlega udowodnieniu Powodowa spółka, jako poręczyciel spłaciła zobowiązania pozwanego szpitala i zasadnie zdaniem sądu domaga się jego zwrotu w niniejszym procesie posiadając do tego legitymację czynną. Na marginesie zaznaczyć należy, że pozwany zna stanowisko sądów w zakresie zawieranych przez powódkę umów, bowiem w tych procesach wielokrotnie występował, jako strona. Wobec powyższego niezmiennie „lansowanie” we wszystkich sporach sądowych tego samego stanowiska (nie podzielanego w procesach), bez nowych argumentów obliczone jest zdaniem sądu jedynie na przyjętą przez pozwanego taktykę przedłużenia terminu zapłaty wymagalnych zobowiązań, zwłaszcza że pozwany nie kwestionował prawidłowości wyliczeń.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108§1 k.p.c., wyrażających zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Z tych też względów, Sąd zasądził od pozwanego (...)Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w L.na rzecz powodowej Spółki 21.139 złotych, na którą składa się: opłata od pozwu w kwocie 13.922 złote uiszczona przez powódkę, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461) oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty niniejszego procesu, z uwagi na okoliczność, że wyłączną odpowiedzialność za powstanie tychże kosztów ponosi pozwany Szpital. Przed wytoczeniem powództwa pozwany był, bowiem wzywany do uregulowania dochodzonego w sprawie roszczenia. Z tych też względów, Sąd nie znalazł podstaw do nie obciążania pozwanego kosztami postępowania procesowego w oparciu o treść art. 102 k.p.c. Podkreślić

należy, że zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c powinno być, bowiem oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu.

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, powyższe rozważania i na podstawie wyżej powołanych przepisów, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.